

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע

מו"פ בקעת הירדן

המלצות השקיה ודישון בכרם נושא פרי ינואר 2010

השקיית כרם נושא פרי

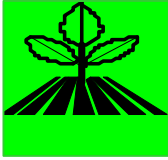
א: בטבלה מס' 1 מוצגים מקדמי החזר להתאדות מגיגית. הבסיס לשימוש בטבלה הם נתוני התאדות ממוצעת במרווח הימים שבין השקיה להשקיה. המכפלה של נתון זה במקדם ההחזר היא מנת המים להשקיה. (מנת המים היומית = מקדם החזר x התאדות)
דוגמה: מקדם החזר = 0.75 התאדות 8.9 מ"מ
 $6.67 = 8.9 \times 0.75$ מ"מ מנת המים היומית.

נתוני התאדות באזורים השונים בבקעת הירדן ניתן לקבל בטלפון שמספרו: 02-9941289 ,

או באתר המו"פ : WWW.MOP-BIKA.ORG.IL .

טבלה מס' 1 מקדמי החזר התאדות מגיגית לענבי מאכל בבקעת-הירדן

חודש	עשרת	מועד בציר		
		10/6	1/6	20/5
פברואר	1	0.30	0.30	0.30
	2	0.30	0.30	0.30
	3	0.30	0.30	0.40
מרס	1	0.40	0.40	0.40
	2	0.40	0.40	0.50
	3	0.50	0.50	0.60
אפריל	1	0.60	0.60	0.70
	2	0.65	0.70	0.75
	3	0.70	0.75	0.80
מאי	1	0.75	0.80	0.85
	2	0.80	0.85	0.90
	3	0.85	0.90	0.75
יוני	1	0.90	0.75	0.60
	2	0.75	0.60	0.56
	3	0.60	0.56	0.52
יולי	1	0.56	0.52	0.48
	2	0.52	0.48	0.40
	3	0.48	0.40	0.36
אוגוסט	1	0.40	0.36	0.36
	2	0.36	0.32	0.32
	3	0.32	0.32	0.32
ספטמבר	1	0.32	0.32	0.32
	2	0.28	0.28	0.28
	3	0.28	0.28	0.28
אוקטובר	1	0.24	0.24	0.24
	2	0.24	0.24	0.24
	3	0.20	0.20	0.20

**משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע**

מו"פ בקעת הירדן

ב: לקראת הזמירה מומלץ לתת מנת מים של 50-100 מ"קלדונם ע"מ להרוות חתך. במקרה של הפסקת השקיה לפני המועד המומלץ או השקיה בכמויות מים קטנות אחרי הבציר עלול להיווצר מצב של המלחה. אי לכך יש אפשרות שכמות המים לשטיפה תהיה גדולה מ 100 מ"קלדונם. במקרה כזה מומלץ לבצע בדיקת קרקע. בגב ההר בחלק מהשנים כמות הגשם עד לתחילת ינואר הספיקה לצורך הרווית חתך, לכן אין צורך בשנים גשומות לבצע השקיה זו.

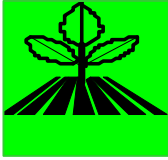
ג: מרווחי ההשקיה נקבעים בהתאם לסוג הקרקע, לעונה ולהתפתחות הגפנים. המרווחים המומלצים בתחילת העונה הם 7-10 ימים בין השקיות, ובהמשך העונה יקוצרו. לקראת בציר מומלץ להשקות לפחות שלש פעמים בשבוע. בתקופה זו של מילוי הפרי יש חשיבות רבה למרווח בין השקיות ולכמויות המים ואירועי שרב מחייבים התייחסות מיוחדת. לאחר בציר יש להקפיד על יישום ההמלצות להשקיה. מומלץ להשקות פעמיים בשבוע עד חודש ספטמבר ובאוקטובר להגדיל את המרווחים לפעם בשבוע. הפסקה או צמצום לא מבוקר של ההשקיה אחרי בציר עלול לגרום פגיעה בגפנים והתייבשות. לאחר סיום ההשקיה יש להקפיד לסגור את כל ברזי המים ולהיזהר שהכרם לא יושקה בטעות שכן הדבר עלול לגרום להתעוררות לא תקינה בחודש פברואר.

ד: בחלקות מסוימות בבקעה התחתונה התגלו נזקים של עודפי בורון בעלים. התברר כי הסיבה לכך היא קליטת בורון מעומק הקרקע (עומק של מטר ויותר). בחלקות אלה מומלץ לעבור להשקיה בשתי שלוחות במרווחי השקיה קצרים וכמויות מים בהתאם. מעבר לשתי שלוחות מחייב התייחסות לקוטר המחלקים.

ה: לבקרת כמויות המים יש לרשום את קריאת מד-המים בחלקה בתחילת פברואר ובגמר הבציר ובסוף עונת ההשקיה. הרישום ישמש ככלי עזר להשוואה לטבלה 1 ולפתרון בעיות שעלולות להתגלות במהלך הגידול.

ו: מומלץ להשתמש בטנסיומטרים לצורך בקרת ההשקיה. מס' הטנסיומטרים המומלץ הוא 2 תחנות לחלקה אחידה מבחינת הזן וההתפתחות של החלקה. כל תחנה מורכבת מ-3 טנסיומטרים בעומקים: 30 ס"מ, 60 ס"מ, 90 ס"מ. את העבודה עם הטנסיומטרים יש לחלק ל-2 תקופות: הראשונה, מההתעוררות ועד לחנטה, השנייה, מהחנטה ועד לבציר. ההתייחסות לכל תקופה מרוכזת בטבלה מס' 2
טבלה 2: נוהל עבודה בעזרת טנסיומטר

תקופה	מצב הצמח	ערך סף להשקיה (סנטיבר)	מרווח השקיה
1	מהתעוררות ועד חנטה	40-50	לפי טנסיומטרים
2	מחנטה ועד בציר	25-30	בהתאם לתקופה (לפחות פעמיים בשבוע)

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע

מו"פ בקעת הירדן

ההתייחסות השונה לכל תקופה נובעת מכך שבשלב הראשון אנחנו מעוניינים להימנע מעודפי מים שעלולים לפגוע בהתעוררות ולגרום לכלורוזה. כמו כן בשנים האחרונות מצאנו שעודפי מים בשלב זה מגבירים את התופעה של העלמות תפוחות. בשלב השני יש להימנע ממצב של חוסר מים העלול לפגוע בגודל הגרגר, לכן בתקופה זאת ההשקיה תהייה במתחי מים נמוכים יותר ומרווח ההשקיה יהיה קצר יחסית.

העבודה מול הטנסיומטרים בתקופה השנייה תהיה כדלקמן:
אם הטנסיומטרים לא עברו את ערך הסף, נמשיך להשקות באותה כמות מים שהשקנו בפעם הקודמת. אם הטנסיומטרים עברו את ערך הסף נעלה את כמות המים בחצי קוב לדונם ליום.
בשלב זה חשוב להשוות את הכמויות השבועיות להמלצות המופיעות בטבלה 1 ובכל מקרה אין לרדת מתחת להמלצות ביותר מ 20%.
לאחר בציר אין להתייחס לקריאות הטנסיומטרים בשל מתח המים הגבוה בקרקע.

דישון בכרם נושא פרי

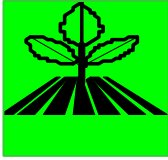
טבלה 3 דישון בכרם נושא פרי המלצות כלליות לחקלאים שלא שלחו בדיקות עלים

חודש	אמון גופרתי ק"ג /ד' בחודש	אשלגן כלורי ק"ג/ד' בחודש	חומצה זרחתית ל"ד' בחודש
פברואר	10	0	0
מרס	10	5	1
אפריל	15-25	10	1
מאי	0	20	2
יוני	0	0	0
יולי	2.5-5	2.5-7.5	0
אוגוסט	2.5-5	2.5-7.5	0
סה"כ	40-55	40-50	4
סה"כ יחידות	8-11	24-30	4

הערה: החל מחודש מרץ ניתן להחליף את הגופרת אמון באוריאה לפי יחס של 1:2.2 גופרת אמון:אוריאה.

שימוש בדשן מורכב מוצק

ניתן להשתמש בדשן 23-7-23 לפי 30-40 ק"ג לדונם בחודשים פברואר עד אפריל ואחר כך להמשיך בדשנים המוצקים המופיעים בטבלה מס' 3

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע

מו"פ בקעת הירדן

טבלה 4 שימוש בדשן מורכב נוזלי

ליטר לדונם לתקופה	סוג הדשן	תקופה
73-94	עידית/עילית 8-2-8	התעוררות עד חודש לפני בציר
120-180	טוב 0-1-14	חודש לפני בציר
21-42	עידית/עילית 4-0-12	אחרי בציר (יולי- אוגוסט)

אין להגדיל את ריכוז הדשן במי ההשקיה מעבר ל 1 ליטר לקוב מים. החדרת הדשן בריכוז גבוה בהשקיה עלולה לגרום להמלחה ולנזק לגפנים, בעיקר בראשית העונה. דשן, שלא ניתן בתחילת העונה בהתאם לתוכנית, אפשר לתת בהמשך, ואין לחשוש ממחסור במקורות הזנה.

יסודות קורט

ברזל:

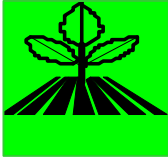
מומלץ לדשן ב 0.5-1 ק"ג כילאט ברזל לדונם לעונה. יש לחלק את הכמות למנות בנות 0.5 ק"ג/ד' כשהמנה הראשונה תינתן עם תפיחת הפקעים. יש להמשיך בטיפול במרווחי זמן של שלשה שבועות עד גמר המנה המומלצת. ניתן לשלב את הכילאט בדשנים המוצקים ואו דשנים נוזליים שאינם מכילים חומצה זרחתית, לקראת סוף ההשקיה. יש לציין כי בטמפ' קרקע נמוכה 14°C * טיפולי קרקע אינם יעילים. ניתן לרסס בברזל גופרתי טכני בריכוז 20% + חומצת לימון 0.1% על פצעי הזמירה. במידת הצורך ניתן להוסיף 2-3 ריסוסי הזנה בברזל גפרתי C.P בריכוז 0.2% + משטח BB5 בריכוז 0.1% עד נגירה. ריסוס זה אסור לבצע בשעות החום!

אבץ

במידה ובבדיקות עלים יתגלו מחסורים באבץ מומלץ לרסס באבצון 0.2% ללא משטח. יינתנו שני ריסוסים עד נגירה. הריסוס הראשון יתבצע כאשר אורך השריגים הוא 10 ס"מ וריסוס שני- שבוע לאחר מכן. את הריסוסים אסור לבצע בשעות החום!

בדיקת עלים

לקבלת המלצות מדויקות להמשך הדישון בחלקה, יש לשלוח מדגמי עלים לבדיקת מעבדה, את הבדיקות ניתן לבצע בפריחה או בראשית ההבשלה (בשלב החלפת צבע בגרגר). לדיגום בזמן פריחה יש יתרון בכך שקימת אפשרות לתקן את הדישון עוד בשנה הנוכחית. את המדגמים יש למסור למעבדת שרות שדה ליד המועצה האזורית (טל' 02-9941036).

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע

מו"פ בקעת הירדן

טבלה 5: השקיה ודישון בכרם צעיר- שנה ראשונה

דישון	השקיה		
	הערות	מנת מים מק"/דונם	חודש
יש לדשן אחת לשבועיים ב-5 ק"ג 23-7-23 לדונם (או שווה ערך) בנטיעות חורף - מקליטה ועד לבלוב (מרץ ועד יולי) נטיעות קיץ יש לדשן החל משבועיים לאחר הנטיעה ועד אוקטובר	הרווית חתך ושטיפת מלחים.	80-150	פברואר
		2-3	מרס
		3	אפריל
		3-4	מאי
		4-5	יוני
		5	יולי
		4	אוגוסט
		2-3	ספטמבר
		1-2	אוקטובר

בברכה

אפרים צפלביץ, פני סריג, אבי סטרומזה
מו"פ בקעת הירדן

חיים אורן,
שה"מ